

MŪSU Lietuva

Journal Lituanico «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$3,00

NR: 486 (44)

SÃO PAULO — BRASIL — 1958 M. LAPKRICIO MĒN. — NOVEMBRO D 1

XI METAI

Popiežiumi isrinko Venecijos Patrijarka kardinola José Angelo Roncalli, uris pasivadino Jonu dvidešimt treciuoju

Spalio mėn. 28 d. pavakare, iš Sikstinos koplyčios kamino pasirodė balti dūmai, tradicinis ženklas, kad jau yra išrinktas naujas popiežius. Tuo pat Vatikano radijas miestui ir pasauliui pranešė, kad nauju švento Petro laivo Bažnyčios vairuotoju yra išrinktas Venecijos patrijarkas, kardinolas José Angelo Roncalli, 77 metų amžiaus.

Naujai išrinktas popiežius, pagerbdamas savo tėvą Joną, pasirinko Jono dvidešimts trečiojo vardą.

Išrinktasis popiežius naują vardą pats pasirenka. Bažnyčios istorijoje jau yra buvę 22 popiežiai, kurie turėjo Jono vardą, todėl Kardinolas Roncalli pasirinkdamas Jono vardą jau yra dvidešimtas. Tačiau, kuris tuo vardu vadinsis, Pijaus vardą pasirinkusių yra buvę dvylika popiežių, Benedikto — penkiolika, Leono — trylika.

TRUMPA NAUJO POPIEŽIAUS BIOGRAFIJA

Naujasis popiežius yra kilęs iš kuklios žemės darbininkų šeimos, gimęs 25 d. lapkričio 1881 m. pietinėje Italijoje, Sotto Il Monte miestelyje, neturinčiam nė dviejų tūkstančių gyventojų, Bergamo vyskupijoje.

Mokėsi, būdamas klieriku, vietinėj vyskupijos seminarijoje ir Romoje, universitete. Kunigu išventintas buvo 1904 m. rugpiūčio mėn. 10 d.

Nuo 1905 ligi 1914 m. buvo Bergamo vyskupo asmeniniu sekretoriumi. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo pašauktas kariuomenėn, leitenanto kapeliono laipsniu Daugiausia dirbo ligoninėse, teikė kariams religinį patarnavimą. Pasibaigus karui grįžo į savo vyskupiją, pradėjo rūpintis studijuojančių jaunimu, suorganizavo «studento namus». Daug dirbo katalikų akcijoje kartu su didžiaisiais katalikų akcijos vadais. 1921 m. Popiežius Benediktas XV, pakvietė dirbti į Tikėjimo Propagandos Kongregaciją, tikslu perorganizuoti ir darbą praplėsti Vatikane dirbo visą eilę kitų darbų. 1925 m. kovo mėn. kunigas Juozas Angelo Roncalli buvo konsekruotas vyskupu. Tais pat metais gavo paskyrimą apaštališkuoju vizitatoriumi Bulgarijoje. Šiose pareigose išbuvo ligi 1930 metų. Skirtą misiją puikiai atliko. Nuo 1935 m. buvo perkeltas Turkoje apaštališkuoju vikaru. Toliau pat pareigos buvo pavestos ir Graikijoje. Šiose pareigose išbuvo dešimt metų.

1944 m. Popiežius Pijus XII, vyskupą Roncalli paskiria nuncijumi prie Prancūzijos vyriausybės 1953 m. buvo paskirtas kardinolu ir Venecijos arkivyskupu patrijarku, Šiose pareigose išbuvo ligi spalio mėn. 28 d., išrinkimo Popiežiumi.

Naujasis Popiežius plačiai pažįsta pasaulį. Jis yra apke liavęs beveik visą Europą, Artimuosius ir Tomuosius Rytus, Afriką. Didelio patyrimo, gilaus mokslinio pasiruošimo, pavyzdingo gyvenimo, dinamiška asmenybė Popiežius Jonas XXIII.

Nors jau turi 77 metus amžiaus, bet yra stiprios sveikatos. Nuo išventinimo į kunigus dar nėra susirgęs.

Lemiamais Bažnyčios gyvenime metais, Dievo Apvaizda pašaukia į Apaštalų Sostą rinktines asmenybes.

PIRMIEJI NAUJO POPIEŽIAUS PAREIŠKIMAI

Savo pirmame pareiškime Popiežius Jonas XXIII per Vatikano radijas pareiškė, kad jo pontifikatas bus dinamiškas, dirbs kaip ir jo pirmtakūnas taikos pasaulyje įgyvendinimui. Taip pat tęs kovą prieš komunizmą.

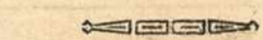
Yra susirūpinęs Bažnyčios padėtimi anapus geležinės uždangos, kurią Popiežius Pijus XII yra pavadinęs «tylos bažnyčia».

DAUG SVEIKINIMŲ.

Paskelbus žinią apie naujo Popiežiaus išrinkimą iš visų pasaulio kraštų pradėjo plaukti sveikinimai.

Vienas pirmųjų sveikinimų buvo Amerikos prezidento Eisenhowerio, Anglijos karalienės, Izraelio vyriausio rabinio, Vokietijos ministerio pirmininko Konrado Adenauerio, Filipinų prezidento ir kiti.

Popiežiaus karunacija bus 4 d. lapkričio mėn.

- Brazilijoje -

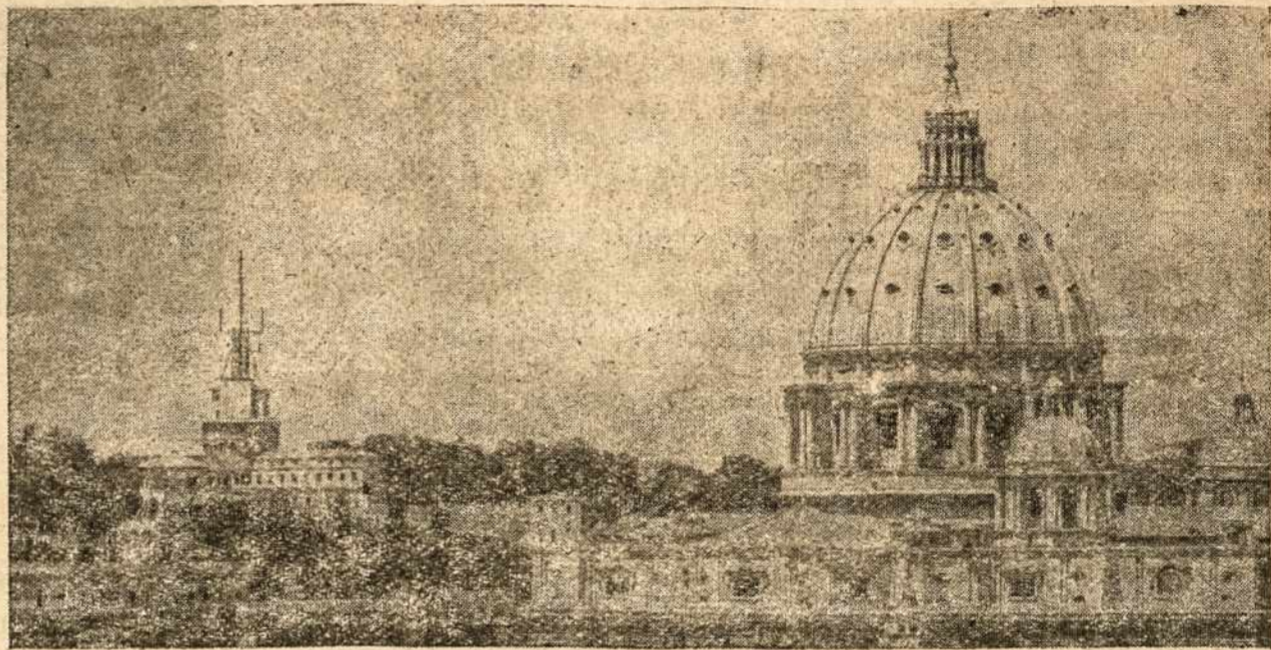
Atideda to tinės perkėlimą

Dabartinis Brazilijos prezidentas Juscelino Kubitšek perėmęs valdžią, vienu pirmųjų savo darbo programos punktų paskelbė sostinės iš Rio de Janeiro perkėlimą į Goias. Tai padaryti buvo numatyta 1960 m.

Bet miestas džunglėse pastatyti nėra lengva. Reikalauja daug išlaidų. Ir tos išlaidos naujos sostinės statybos labai apsunkino krašto išd. Tai pajuto komercija, industrija, žemės ūkis. Toliau tokias sumas naujos sostinės statybai yra neįmanoma skirti. Todėl parlamente ir senate ruošiamas įstatymo projektas, sulig kuriuo sostinės perkėlimas yra atidedamas bent 10 ar 15 metų vėliau. Reikia tikėtis, kad šis projektas bus priimtas, nes kitos išeities nėra, nes nėra pinigų.

Nori sutvirtinti kruzeirą

Brazilijos pinigų vertė smar

Vatikanas, šv. Petro Bazilika, krikščionybės centras, kur spalio mėn. 28 d. buvo išrinktas Šventasis Tėvas, Popiežius Jonas XXIII. Čia yra didieji meno lobiai muziejai.

kiek yra kritusi ir durti tendencijos kristi pinigų nuvertinimas skaudžiai atsiliepią krašto ekonomijai gyvenimui. Svetimos valiutos krašte yra didelis trūkumas. Užsienio prekybos balansas suvedamas su nuostoliais. Ekonominė padėtis yra kritiška. Todėl vyriausybė ir parlamentas yra susirūpinę kruzeiro sustiprinimu. Šiuo reikalu yra padarę vyriausybės nariai, parlamentariai diskutavę, bet konkrečių priemonių reikalui sutvarkyti kol kas jokių. Pirmojo eilėje norima sumažinti išlaidas. Bet pragyvenimui kylant, reikia kelti atlyginimus ir vėl reikia spausdinti daugiau naujų piniginių kruzeirų. Kruzeirą padaryti nėra lengva, bet būtina. Sustiprėjus pinigui, sustiprės ir visas ekonominis gyvenimas.

Brazilijos finansų ministeris Lucas Lopes ir Banco do Brasil pirmininkas Sebastião Faes de Almeida šiomis dienomis vyks į Ameriką. Be abejojimo, ten susitiks su bankų vadovybėmis ir tarsis abu kraštus liečiančiais finansiniais reikalais.

Rusai Brazilijoje siūlo mainyti kakavą ant naftos.

Brazilija Venezueloje už piro milijoną statinių nevalytos naftos. Ši nafta bus atvežta į Brazilijos refinarijas gruodžio mėnesį.

Anglija atitraukė visus karius iš Jordanijos.

Argentinos prezidentas Frondizi, spalio mėn. 29 d. išskrido su oficialiu vizitu į Paragvajų. Prieš keletą dienų spauda pranešė, kad Paragvajuje buvo susektas samokslas Argentinos prezidentui nužudyti. Samokslu ruošėjai būvę Argentinos piliečiai, Frondizi politiniai priešai.

Rusijoje rašytojas yra partijos vergas. Tai rodo įvykis šiomis dienomis plačiai nuskambėjęs pasaulyje, kai rusų rašytojui B. Pasternak už

veikalą buvo suteikta Nobelio premija. Gi tuo pat metu rusų rašytojų sindikatas pradėjo terorizuoti Pasternaką, už tai, kad jo raštuose yra ras ta išsireiškimų kurie yra nesuderinami su komunistų partijos mokslu. Užtat Pasternak buvo išmestas iš rašytojų sindikato, atimtos rašytojams skirtos privilegijos ir privertė atsakyti Nobelio premijos Reiskia Rusijoje kiekvienas žmogus taip turi rašyti ir galvoti kaip reikalauja komunistų partija. Kitaip būsi apšauktas liaudies priešu, reaktionieriumi ir kitais panašiais vardais.

Prie Formozos nieko naujo Komunistai Quemoj salą bombarduoja tik kas antra diena.

Lenkijos ministeris pirmininkas Wl. Gomułka lankosi Maskvoje. Spaudai nuotaimė pareiškime sako, kad Rusijos Lenkijos santykiai dar bus tvirtesni.

Rusijos Suomijos prekybinės derybos jau gerokas laikas kai vyksta ir vis nesiseka sutarti. Užsienio spauda tvirtina, kad Maskva derybų priedanga nori nuversti dabartinę vyriausybę ir komunistams palankesnę sudaryti.

Metalurgijos darbininkų sindikatas tariasi su fabriku savininkais atlyginimo pakėlimo. Susitarimu norima išvengti streiko.

Numatoma, kad nuo ateinančių metų pradžios minimalinis atlyginimas (salario minimo) sieks penkis ar šešis tūkus tančius kruzeirų.

São Paulo estado valdininkų tarnautojų sindikatas yra įteikęs estado parlamentui svarstyti atlyginimo pakėlimo klausimą. Daugumos valdininkų algos yra labai kuklios ir prie šių dienų pragyvenimo brangumo, sunkiai gali išsiversti. Taip pat aišku, kad mokėsčiai tiek nejudomo turto, tiek kitoki irgi bus pakelti.

Išvykusieji Lietuvon nesigiria nei geru darbu, nei gy

venimu. Tarp išvykusių Lietuvos iš Brazilijos yra buvusių labai didelių socialistinės sątvarkos garbintojų. Tačiau iš jų laiškų, kuriuos įatsiunčia savo draugams, to gero ir laimingo gyvenimo visai nematyti. Kiti nerašo net ką dirba. O apie atlyginimą tyli. Ypač Brazilijoje augęs jaunimas ne patenkintas. Nevienas jų savo laiškuose giminėms ar draugams rašo, kad kaip nors juos iš sovietinio «rojaus» ištrauktų.

Cubatono naftos refinarijoje įvyko sprogimas, kurio pasekmėje žuvo trys darbininkai.

Brazilijos finansų ministeris Lucas Lopes, kruzeirui stabilizuoti numato suvaržyti privatiems asmenims paskolų teikimą. Ar finansavimo komercijai, industrijai pasunkinimas padės pinigine vertę stabilizuoti, ekonomistai nevienodos nuomonės. Atrodo, kad Brazilijos ekonominis gyvenimas eina tuo keliu, ekonominius suakumumus lengviau galės išgyventi tik didelės kompanijos.

Federaliniame parlamente daugiausia atstovų surinko dar vis PSD (socialdemokratų, kurie remia dabartinę Brazilijos vyriausybės politiką.)

Socialistų partija S. Paulo estade pergyvena krizę. Rin kimuose neatlaikė savo pozicijų. Partijos vadovybė iš centro atvyks aiškintis pralaimėjimo priežastis ir iširti partijos viduje nesutarimo priežastis.

São Paulo miesto prefektura viešųjų darbų sekretariatui pranešė kol kas nepradėti naujų darbų, baigti tik pradėtus, nes izde nėra pinigų. Šių metų prefektūros balansas bus suvestas su 500 milijonų kruzeirų nedatekliaus.

Prisipazista prie neteisėtu represijų Lietuvoje

Bet kaltę verčia ant Berijos

(Elta) Lietuvos komunistinė spauda ir radijas iš savaitės į savaitę daugybėje straipsnių mini Lietuvos komunistų partijos tariamą 40 metų sukaktį. Norėdami išryškinti ir nuodailinti savo veiklą, Lietuvos komunistai iškraipo istorijos faktus. Tai ne naujiena.

Nauja tai, kad sukakties proga, nors ir vingiuotai, prisipažįstama ir prie kai kurių skaudžių «klaidų». Vilniaus «Tiesos» 230 numeryje įdėtas M. Požarsko keturių skilčių straipsnis apie «Lietuvos komunistų partijos veiklą 1940-1941 metais».

Tiems, kurie patys yra pergyvenę Lietuvoje pirmąją sovietų okupaciją ir savo akimis matė, kaip viskas vyko, keistai atrodo tokie aiškinimai, kad savitarpio pagalbos sutartį su Maskva anuometinė Lietuvos vyriausybė turėjusi priimti «revoliucinio darbo žmonių judėjimo spaudžiama». Dar keisčiau atrodo Požarsko teigimas apie Lietuvos vyriausybės «tamsius sandėrius su hitlerine Vokietija», tuo tarpu kai visas pasaulis iš dokumentų žino, kad jau tuomet Maskva buvo sudariusi «tamsius sandėrius» su Hitleriu. Panašiai klasuojami ir kiti istoriniai faktai. Vis pabrėžiama, kad «liaudis su revoliuciniais veiksmais» nubrėžusi naujus Lietuvos išsivystymo kelius, nors visiems žinoma, kad ne Lietuvos liaudis, o sovietiniai tankai, Maskvos diriguojami, nusprendė Pabaltijo valstybių likimą.

Tik vienuatžvilgiu Lietuvos komunistai, kalbėdami apie su sovietintos Lietuvos praeities metus nepajėgia net savo propagandiniuose straipsniuose nusišėpti savo nusikaltimų lietuvių tautai, ir tiesiai prisipažįsta prie jų, nors vadindami juos tik «klaidomis». Požarskas «Tiesoje» rašo:

«Šiandien nagrinėdami šį lemiamą lietuvių tautai istorinį laikotarpį, mes negalime nematyti ir trūkumų, kurie tuo metu, vykdant milžinišką socialistinio pertvarkymo darbą, esant negausiam įgudusių kadrių skaičiui, pasireiškė atsikirų liaudies ūkio, kultūrinio gyvenimo ir administracinių organų darbe. Šių trūkumų ir klaidų nebuvo išvengta ir iman

tis represinių priemonių. Didelę žalą čia padarė liaudies prieš Berijos nusikalstama veikla, pažeidžiant socialistinį teisėtumą».

Šiuo metu tos «klaidos», girdi, jau esančios galutinai ištaisytos. Kokiu būdu jos gali būti ištaisytos, jei daug tūkstančių lietuvių dar ir dabar neturi galimumo gyventi savam krašte? Nekalbant apie tuos, kurie žuvo Lietuvoje ir Sibire. O ir grįžusiais visai aesi rūpinama.

— (E) Per laikraščius ieško savanorių į Kazachstaną. Vilniaus «Tiesos» spalio 3 d. numeryje įdėtas «Vilniaus grūdų paruošų gamyklų va'dybos» skelbimas, kad ieškoma darbininkų (vyrų ir moterų) trims mėnesiams derliaus nuėmimui Šiaurės Kazachstane. Apmokamos kelionės į abi puses, išduodami dienpinigiai ir avansas. Pats darbas apmokamas pagal išdirbį.

LIETUVIAI KARELIJOS MIŠKUOSE

(Elta) Prieš keletą mėnesių iš Lietuvos atvyko į akarus jaunas lietuvis su žmona ir vaiku ir apsigyveno Lietuvoje Vakarų Vokietijoje Apsilankęs Reutlingene, kai ką papasakojo «Eltos Informacijoms».

Po karo, 1946 metais, buvo sovietų išvežtas į Sibirą (Krasnojarsko-Kansko apylinkės stovyklas) kur prabuvęs keturis metus. Išleidžiant iš prievartos darbų stovyklos galėjęs pasirinkti iš kelių siūlomų sričių, kur norėtų «laisvai» apsigyventi Lietuvos siūlomose sričių tarpe nebuvo. Pasirinkęs Kareliją ir ten išdirbęs eilę metų. Ten yra ne mažai lietuvių.

Sunkius miško darbus dirbanetik vyrai, bet ir moterys. Karelijoje savaime aišku daug šaltesnis klimatas, kaip Lietuvoje, bet ne toks aštrus kaip Sibire. Su ten gyvenančiais suomiais lietuviai sugyvena draugiškai. Net Kalėdas. Velykas ir kitas šventes kartu švenčia. Tuo tarpu su provoslavais (labiau surusėjusiais) karelais santykiai nesą tokie artimi. Nors uždariai, palyginus Lietuvą yra kiek aukštesni, bet kainos už tai taip pat

J. Augustaitytė vaičiūnienė

Prie karsto

(Vėlinių dieną)

Nusiimkit šiandien vainikus:

Prie juodo nuometo rausvi žiedai nualptų...

Tik viens valdovas šaltas ir nykus,

Įžengs neprasęs atkėlimo vartų...

O kas toliau? Ach nežinai?

Paskui gyvybę puikią neša, tylų karstą...

Jeigu tu dienai rytą vėliai grąžinai,

Sakyk, kieno siela ten džiaugiasi ar alksta?

Sakyki, kam maldų dar permažai?

Juk tiktai vienas Kryžius šviesią dieną žada?

Ir ko pas brangų kapą verkdamas prašai?

Ar tik to ko siela nebepametė ir niekad neberado?

O tas dangus, ach, taip toli!

Kaip niekad nematytas džiaugsmo žvilgis...

Tai prie granito šalto glauski galvą, jei gali...

Pasiilgimo valandų, kaip amžių kelio, ilgis...

Nusiimkit šiandien vainikus

Ir jiems kentėt, ir mums gana gana...

Ateis valdovas šaltas ir nykus...

Ir Tavo dešinė malonių, Viešpatie, pilna...

aukštesnės. (Žadėjo apie Kareliją vėliau daugiau papasakoti). Karelijoje ir su savo žmona susipažinęs, kuri taip pat jau buvo atlikusi tremties kelią į Sibirą ir atgal. Kareli

joje gimė ir jų sūnus. Nors vaikas dar mažas, bet jau dabar tėvas rūpinasi lietuvišku elementorium, kad galėtų pradėti vaiką mokyti spausdinto lietuviško žodžio (šeima da-

bar gyvena visai svetimoje aplinkumoje). Ir šiaip yra susidomėjęs lietuviškomis knygomis. Išėjusiomis laisvajame pasaulyje ir laisvajai lietuvių spauda. Vakaruose gyvena dar tik pirmuosius mėnesius, tad daug kas jam čia atrodo nauja, neįprasta. Skirtumas prieš gyvenimo sąlygas Rytuose — milžiniškas. Į užjūrį neketa emigruoti, nori įsikurti Vakarų Vokietijoje, iš kur kilusi yra jo žmona.

Išvažiuoti iš Lietuvos tiesiai į Vakarų niekam nėra galima. Visus dokumentus galutinai gaunama Maskvoje, prokur ir išvykstama. Dokumentus gauti, savaime aišku, labai nelengva. Reikia ilgai laukti ir tai ne visiems norintiems išvykti pagal repatriacijos su sitarimų pavyksta. Jei laisviau leisti, daugybė Lietuvos gyventojų bėgtų nuo sovietinio režimo ir kraustyti iš savo tėvynės, sako atvykėlis. Ir jis, kaip ir kiti atvykėliai, pasakoja apie didelį kolūkiečių skurdą palyginus su miestų gyvenančiais žmonių darbininkais, kurie vis dar geriau išsiverčia.

Iš atskirų Lietuvos vietovių t. k. minėjo Klaipėdą, kur pas taruoju metu einanti gyva statyba. Jo nuomone Klaipėdos mieste lietuvių tautybės gyventojų esą apie 70%. Susisiekimas tarp miesto ir kopulios (Neringos) esąs vis dar varžomas. Apskritai, bet kuriame pajūrio ruože po 19 val vakaro nevalia pasirodyti.

— (E) Ventos upėje nyks žuvis, skundžiasi «Tiesoje». Kuršėnų rajono gamtos apsaugos komiteto žuvų apsaugos sekcijos pirmininkas Norgėla Pavenčių cukrausfabrikas kasmet sulėidžia į Ventą nuodingų vandenų. Už tai fabrikas kiekvienais metais mokas nemažas pabaudas, bet vis dar neprisiruošias įrengti valomuosius prietaisus. Ventos upės vaga net 15 km ruože matosi išsprugusios žuvis.

SKAITYK IR PLATINK «MŪSŲ LIETUVA»

Is Lietuvos pogrindžio į Sibirą ir atgal NESENIAI I VAKARUS ATVYKUSIO LIETUVIO PASAKOJIMAI

(tąsa)

Kaliniai-tremtiniai patys už «apsaugą» moka.

«Žinoma, nėra namų be dūmų», pasakoja toliau grįžusis. «Kartais kildavo tarpusavių nesupratimų ir tarp atskirų tautybių. Bet jie būdavo dažniausiai nereikšmingi ir greitai pašalinami. Lietuvių tarpe santykiai buvo geri. Padėdavo vienas kitam, ypač ligoniams ar draugams, negalintiems dirbti. Buvo daromos rinkliavos ligoninei ir moterų zonai.

Nuo 1952 stovykla jau išmokėdavo nors ir menką dalį piniginių uždarbio. Bet moterys tegaudavo mėnesiui 10-40 rublių, o kartais nei tiek. Darbo objektai (darbus vykdančios įstaigos) stovyklai apmokėdavo maždaug tais pačiais pagrindais kaip ir laisviems darbininkams, tačiau stovyklos vadovybė didesniąją da-

lį uždarbio pasilaikydavo sau. Visų pirma 50-55% pervesdavo į valstybės biudžeto sąskaitą, o iš likusių sumų atskaitydavo už maistą (galima išvaizduoti, koks jis buvo, kai kainų lygis aukštas) mėnesiui apie 100-130 rublių, už drabužius (skarmalus), avalynę, guolį, kurą, šviesą, pirtį ir apsaugą! Taigi kaliniai-tremtiniai net čekistams už «apsaugą» turėjo patys mokėti. Likusią partų visų atskaitymų sumą nuo 1952 m. iki 1954 metų pavasario išduodavo kortelių pavidalu. O nuo 1954 metų pavasario iki 1957 m. rudenio grynais pinigais. Dabartiniu metu vėl įvesta kortelių sistema.

Kaip vyko antrasis streikas.

Pirmasis streikas pavyko. Po jo nenukentėjo — kas visus labai nustebino — nei vienas.

Antrasis streikas, įvykęs 1954 m. vasario mėn., truko tris dienas. Jis apėmė abi vyrų

stovyklas. Jau grįždami iš darbo pastebėjome, kad kas tai darosi. Pasirodo, kad medžio apdirbimo kombinate sargybinis be jokios priežasties nušovė kalinį. Sekančią dieną abi vyrų stovyklos (apie 3500 kalinių) neišėjo į darbą. Karininkai dar mėgino perkalbėti, tačiau tai nieko nepadėjo. Tą pačią dieną įvedė baudžiamą maisto davinį (400 gramų duonos dienai ir du kartus sriubos — tikriau sakant šilto vandens) ir užrakino Besibaigant trečią dieną į kambarius sugriuvo karininkai ir nešė išnešė priešvartų pusiau apsirėngusius kalinius. Iš ten mažomis grupėmis ginė į darbų objektus. Šį kartą nukentėjo apie 300 vyrų, kuriuos išvežė į kalėjimus ar baudžiamąsias stovyklas.

Kengyro stovykla buvo Džekazgano vario rūdos kasyklos, darbo jėgos papildymo šaltinis. Į kasyklas gabenavo jaunesnio amžiaus vyrus priklausančius I-jai darbo kategorijai. Kategorijų buvo trys pagrindinės: I-ji kategorija — su rankom, kojom ir galva

(taip tardavo stovykloje); II-ji kaliniai su kokiais nors trūkumais, trukdančiais visus darbus pilnai dirbti (chroniškos ligos, kaip džiova, širdies išsiplėtimas, kraujo perdidelis spaudimas ir tt.); III-ji kategorija, tai invalidai. Kiekviena stovykla vis stengdavosi nusikratyti «nepageidaujamą elementą». Tokiu būdu ir į vario kasyklas daugiausia patekdavo lietuviai ir ukrainiečiai.

Mus išveža į vario kasyklas.

Į vieną tokį transportą, pasuktinį iš Kengyro į vario kasyklas, patekau ir aš.

Kengyro stovykloje kaliniai dirbo gryname ore, todėl buvo sveikesni ir geriau atrodė. Tuo tarpu vario kasyklose visai buvo panašūs į lavonus: pageltę, pajuodavusiais paaikiais, įkriusiais veidais ir daug kas įtartinais kosėje. Maistas panašus kaip ir Kengyro stovykloje, tik duonos davinys padidintas iki 900 gramų, o cukraus iki 27 gramų dienai.

Darbo kategorijos Džekazgane buvo kitokios, kaip Ken

gyre. Į I-ją kategoriją įėdavo visi gydytojo pripažinti tik kamais kasyklų darbu vyrai. II-ji kasyklinė kategorija buvo lyg ir pereinamoji iš antrosios į pirmąją. Tai buvo «paviršiaus kategorija». Antroji buvo skirstoma dar į dvi grupes. Vienoje buvo tie, kurie darbingumo yra nustoję iki 30%, jų į kasyklas nevarydavo. Kitoje pagrupėje buvo silpnieji, kurių darbingumas buvo mažesnis kaip 50%; jie dirbo pačioje stovykloje, buitiniame aptarnavime. Invalidų toje stovykloje nelaikydavo, juos paprastai išveždavo į Tirikti stovyklą, kurią kaliniai vadindavo «mirties stovykla». Į tąją stovyklą išveždavo kalinius, netekusius rankų, kojų ir su nepagydomomis ligomis. Kitaip sakant, išveždavo numirti, kad neerzintų gyvųjų ir dirbančiųjų kasyklose kalinių.

Džekazgano stovyklos pirmasis skyrius (Nr. 392-1) susidėjo iš trijų stovyklų, iš kurių antroji ir trečioji dirbo kasyklose, o pirmoji statybos objektuose. Kilnodavo iš vienos

NUO VYRŲ ELGESIO DAUG PRIKLAUSO SMAGESNĖ NUO TAIKA NAMUOSE

Vyrai, jei jie nori gyventi gražiau su savo žmonomis, jei jiems rūpi išlaikyti pastogę giedrią nuotaiką, galėtų susidomėti, ką pataria daryti tuo atžvilgiu prancūzų žurnalas «Elle». Štai tos taisyklės:

1) Visada būkime su žmonomis mandagūs, it jos būtų ne vien žmonos, bet ir šiaip sau malonios moterys.

2) Niekad neprieštaraukime žmonoms prieš svetimų žmonių, prieš vaikų ir pan. Verčiau joms pritarkime. Tuo būdu bus išlaikyta ramybė.

3) Neužmirškime žmonos vardų ir gimimo dienos. Ir laikas nuo laiko atneškime jai kokią dovanėlę, ar gėlių.

4) Jei norite žmoną pabarti, parinkite atitinkamą laiką. Pa girti reikia irgi prieš tinkamas progas.

5) Kai einat su žmona, ne žiūrėkit į kitas moteris. Svečiuose, ramybės dėlei, kalbėkite tik su vyrais. O jei šnekesite su moterimis, tai parinkit pačias gražiausias, kad žmona matytų, jog turite gerą skonį.

6) Pasitikėkim savo žmonomis, bet kada būkime pavydūs. Ar bent nuduokime, kad pavydime. Žmonai tai patiks.

7) Neužmirškime žmonai kada nors pasakyti, jog jizai yra graži, maloni ir patraukli. Ypač jei tuos žodžius iš jūsų ji seniai yra girdėjusi.

8) Laiks nuo laiko duok žmonai pajusti, kad jos patarimas ir pagalba yra labai reikalinga.

9) Nebijok su žmona pasidominti rūpesčiais ar nepasisekimais, bet blogiausių dalykų nuo jos paslėpti. Nes ji be reikalo susirūpins ir turbūt, nieko negalės padaryti, kad vyriui bėdos nuo pečių nuslinktų.

Kiekvienas vyras turi dėti pastangas, kad savo žmoną suprastų. Nors jam tai ir nepasiseks, svarbu, kad buvo bandyta.

Jei kitkas negelbės, tegul vyrai bent pasako, kad myli savo žmonas. Ir tegu tai pasako, žiūrėdami joms į akis. Ir galimai nuoširdžiau.

Sand.

Lietuvaitės jau 1514 m. buvo žinomos kaip geros audėjos.

Kuomet šiame kontinente klajojo vien tik indijonai, Lietuvoje jau buvo išsivystęs žemės ūkis, statyba, naminė pramonė ir liaudies menas.

Iš užsilikusių 1514 metų raštų, matome, jog jau tais laikais lietuvaitės mokėjo išausti tokias gražias staltieses ir drobės, kad jos buvo siunčiamos į vakarų Europą. Tuom patysiu ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Zygmanto Senojo žmona labai mėgo tokius audinius ir reikalavė, kad iš Medininkų dvaro, į piet-ryčius nuo Vilniaus, jai būtų pristatyta geriausiai išausti rankšluosčiai, antklodės su visokiais raštais, drobės, juostos ir pan. Tuos rankdarbius ji nau dodavo savo rūmuose arba išdalinavo besilankančioms iš kitų kraštų svečioms.

Pradžioje 16-to šimtmečio ir dar anksčiau verptukas ir staltiesės buvo maždaug tokios pat kaip ir mūsų amintyje. Suderinimas spalvų išaudimas įvairių figūrų buvo labai komplikotas menas, kurį šimtmečių eigoje dukrelės išmokdavo iš savo motinų. Pasak vieno vokiečių mokslininko, kai kurie tu naudojamų raštų galėjo būti dviejų, trijų tūkstančių metų senumo, iš jų nesunku šį tą patirti apie ankstyvesnę lietuvių kultūrą.

Sandara

— (E) RTS (remonto-technikos stotys) pervedamas į «ūkiskaitą». Tos mašinių traktorių stotys, kurios žinomų reformų eigoje (pardavus mašinas kolūkiams) nebuvo visai sulikviduotos. Iki veiktų kaip RTS (remonto-technikos stotys) Nuo spalio 1 dienos viskas vos patvarkymu RTS iš biudžetinio finansavimo pervedamos į vadinamą «ūkiskaitą», t. y. jos turės finansiniai pačios išsiversti. RTS darbuotojai busiausiai užinteresuoti, kad stotys pelningai veiktų. Jų kultūrinėms ir buitinėms sąlygoms gerinti busiausiai perduota 30% nuo planinio ir 30% nuo neplaninio stoties pelno.

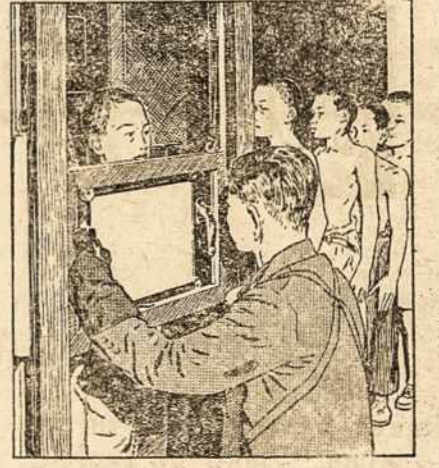
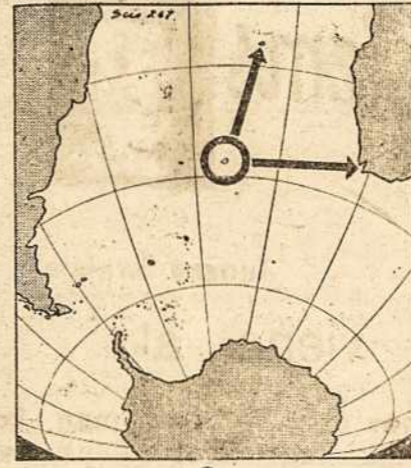
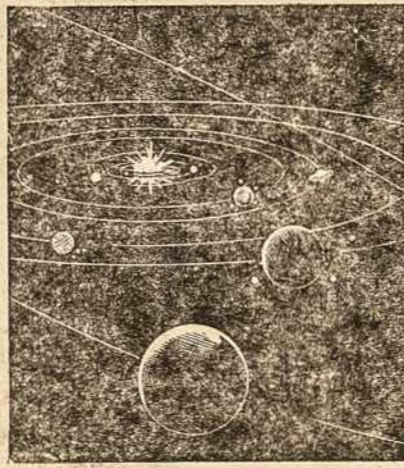
— Kolorado vabalų grėsmė Lietuvos bulvių derliui. Žemės ūkio Augalų karantino

je stovykloje neišėjo į darbą. Čekistai tokio reiškinio nesitikėjo, nes iki to laiko stovykloje buvo daugiau ar mažiau ramu. Be to, tarp tautybių kilavo ginčų. Tačiau jie (čekistai) greitai atgavo pusiausvyrą ir visus neišėjusius į darbą uždarė į karcerius. Grįžti si iš kasyklų pamaina rado savo draugus kalėjime. Sekančią dieną, palaikydami lietuvius, į darbą neišėjo ukrainiečiai, latviai, estai, lenkai ir da lis kitų tautybių. Reikalas vystėsi toliau ir pradėjo rodytis visuotinio streiko požymiai. Imtis didesnių represijų čekistai bijojo, nes juos nepaglostytų Maskva tuo atveju, jei kasyklos ilgesniam laikui nutrauktų darbą. Kad kalinys produktingai dirbtų kasykloje, jį reikia apmokyti bent du mėnesius. Tad bet koks darbas jėgos atėjimas atsiliieptų neigiamai į rūdos gamybą.

Ryšium su tuo stovyklos administracija padarė nuolaidų: paleido suimtuosius, nebausdama jų už streiką ir pažadėjo pagerinti maistą.

Išmirė 80%.

Tais metais mirimų grynai

Ar žinai kad... aplink saulę skrieja devynios planetos, jų tarpe ir žemė. Tolimiausia nuo saulės yra Plutono planeta, už trijų milijonų 675 milijonų, 300 tūkstančių mylių (Mylia vienas kilometras 600 metrų) Merkuris yra arčiausiai saulės — už 36 milijonų mylių. Ji žemė už 92 milijonų, 900 tūkstančių mylių.

Tolimiausia sala pasaulyje yra Tristan da Cunha, kuri turi 294 gyventojus, portugalų atrasta 1516, Pietų Atlante jos plotas 12 kvadratinų mylių. 1816 prijungta prie Anglijos. Arčiausia jos yra šventos Elenos sala už 1320 mylių. Ji Afrikos kontinentas už 1700 mylių.

Nacionalistinės Kinijos respublikoj 1957 m. pasiektas sveikatos rekordas. Beveik niekas nesusergo užkrečiamomis ligomis, kaip pavyzdžiui cholera, tifusu ir kit. Ji komunistinėj Kinijoj ligos daug gyvybių pakirto, nes čia nebuvo leista veikti Pasaulinei sveikatos organizacijai.

Vincas Jonikas

Nezinomo Tėvo Rauda

Sūnau! Tu lengvutis, mažytis,
Kaip mamai užmigus ant skreito,
Suspėjai krauju nudažyti
Žemelę taip greitai, taip greitai - -

Sūnau! Tau reikėtų pakilti,
Atmušti kalėjimo skląstį,
Paskiau į getonąją smiltį
Dar mano senatvę užkasti - -

Sūnau! Tu kaip mamos į lingę
Esi čia paguldomas žemėn - -
Užreso saunai spaudulingi,
Išsėkis ramybėje, amen.

inspekcijos žiniomis pavojingai gas bulvėms Kolorado vabalas esąs paplitęs maždaug 200 kilometrų juostoje nuo Baltijos jūros, ypač Pagėgių, Šilalės, Šilutės, Tauragės, riekulės, Rietavo Varnių, Telšių, Salantų rajonuose. Pavojus užsikrėsti dar grėsia Klaipėdos, Krėtingos, Plungės, Se

dos ir Kaliningrado rajonams.

— (E) Dėl nesutvarkytų krosnių, langų, lietuvi ir sniegui atvirų stogų skundžiasi Vilniaus miesto kai kurių rajonų gyventojai. Kai kuriuose namuose įrengiamas centralinis šildymas, bet jis negali pradėti veikti, nes įrengimo

darbai eina labai lėtai. Žiema gali užklupti kai kuriuos gyventojus neapsildomose butuose rašoma Vilniaus «Tiesoje». Esą signalizuojama apie stambias negeroves ir Panevėžyje. Nebe pirmi metai blogai veikia centralinis šildymas, kanalizacija. Blogai esą ir su kuro parūpinimu ir raėjusiais metais Kapsuke (Marijampolėje) kai kurios įstaigos negalė jusios gerai veikti vien dėl kuro stokos. Netvarka esą ir su Vilniaus gyventojų aprūpinimu kuru. «Blogiausia tai, kad toji netvarka kartojasi kasmet», rašo laikraštis.

— (E) Klaipėdos celiuliozės fabrike esą įrengti vandens valymo prietaisai, kad fabriko skiediniai, išplaukę į marias ir jūrą nenuodytų žuvis. — Įmonėje pradėtas statyti mielių gamybos skyrius, kuriame gamins pašarines mieles. Be to, iš mielių bus galima gaminti tam tikrus tepalus. — Iš kitų produkcijos atliekų pradėta gaminti dėžutės avalinės, pieno pramonės įmonėms.

TIK LAUKINIS LAIKRAŠČIŲ
NESKAITO.

stovyklos į kitą. Daug kalinių sirgo uždaro formos džiova. Tačiau į tokių kalinių sveikatos stovį niekas nekreipdavo dėmesio. Trečiosios stovyklos viršininkas majoras Šein sakė: «Kas man dirbs, jei aš jus į ligoninę guldysiu?». Spėjama, kad trečioje stovykloje 60% visų kalinių sirgo džiova.

Ligoninėje padėtis, ypač sunkiomis ligomis sergantiems, buvo sunki. Nors maistas buvo geresnis kaip stovykloje, bet trūko pačių paprasčiausių vaistų jau nekalbant apie peniciliną ar streptomiciną. Labai dažnas reiškinys buvo dezinterija.

Mus atvežus į stovyklą, jau buvo įvykę persilaužimas. Pirmieji pasipriešinimo požymiai buvo pasireiškę 1953 m. pabaigoje, per Kalėdas. Į stovyklą nuolat kas nors atvykdavo ar iš jos išvykdavo. Tokiu būdu buvo įmanoma sužinoti, kas vyksta kitose stovyklose. Ypač sukilimas Norilске padarė didelį įspūdį.

Palaikydami lietuvius, ir kiti kaliniai streikavo.

Per Kalėdas lietuviai antro

dėl maisto stokos jau nebuvo, bet anksčiau kiekvieną dieną nuo kankinimų ir bado mirėvo maždaug 20 žmonių. Už stovyklos tęsėsi milžiniškas kapinynas. Draugai visą laiką buvusieji Džezkazgane pasakojo, kad iš 1956 metais atvežtų apie 6000 kalinių čia išmirė apie 80 nuošimčių.

1949 metais buvo atvežę transportą turkmenų dalyvavusių pasipriešinimo sąjūdyje prieš komunizmą. Jų buvo apie 700 žmonių. Dviejų mėnesių laikotarpyje iš to skaičiaus liko vos kelios dešimtys.

Mirdavo dažniausia nakties metu. Iš ryto laidojimo brigada mirusius išnešdavo į kapines. Nešant per vartus, kareiviai mirusiems suskaldydavo galvas, arba paleisdavo jiems vidurius. Esą, gal jie tik apsimetę mirusiais, o tikrumoje dar gyvi. Mirusiam prie kojos pririšdavo kortelę, kurioje įrašyta bylos numeris ir mirimo data, o kuolelyje, įkaltame prie kapo, įrašydavo specialų numerį. Paprastai laidodavo be karšto, bet stovyklos viršininkai ramindavo kalinius: «Dirbkite vyrai, po mirties esate Jus karstuose, palaidausi ir dar nudažysiu, jei planą išpil

site». Jam buvo savaime aišku, kad kalinio likimas, greitai mirti. Čia paduodami viršininke žodžiai nėra išgalvoti. Kas buvo Rusijos stovyklose, žino kokie žvėriški papročiai ten buvo.

Jei, kaip minėta, vėliau dėl maisto stokos jau ir nemirdavo, maistas tačiau buvo labai silpnas. Streiko pasėkoje tad ir buvo pažadėta maisto davinių padidinti.

Viršininkai sūlė peilius pajautinėms. Čia minėtos stovyklos Kenygas, Džezkazganas, Tirikti, be to stovyklos Džerdi, Bolchoš, o anksčiau Sposka prie Karagandos ir Ekibastus-Ugol — priklausė prie vergų stovyklų vieneto «Steplag» (stepių lagerių). Tuoj po minėto streiko atvykęs į mūsų stovyklą steplogo viršininkas pulk. Čečevs (kuris 1940-41 metais dirbęs Lietuvoje, NKWD komisariate) pradėdė masinį aiškumą kinamąjį darbą kalinių tarpe. Jis kvietė pokalbiui atskirus kalinius mėgindamas lietuvius supjūdinti su lenkais ukrainiečius su lenkais ir rusais, ma

hometonus su krikščionimis ir t. t. Į lietuvių jis kreipėsi taip: «Drauguži (!), koks Tau draugas lenkas, juk jis buvo Vilnių iš Tavęs atėmęs Lenkas. Tau amžinas priešas, o Tudrau gauji su juo» — ir t. t. Kiekvienai tautybei Čečevs rado ką nors pasakyti ir lyg tik šiaip sau pridurdavo: Jei Jums peilių trūksta, galiu padėti. Ir atidaręs stalčių, parodydavo įvairiausių peilių modelius.

Tačiau toji akcija nedavė teigiamų čekistams rezultatų. Priešingai, kaliniai iš to padarė išvadą, kad administracija jaučiasi ne visai tvirtai, nes ji anksčiau niekada neišleis davo į derybas su kaliniais. Nepaklusnumo atveju maistau jančius sušaudydavo visos stovyklos akivaizdoje ir kaliniams tik mintyse gal atleido voras sukilti prieš sauvaliavimus.

Vietoje to, kad imtis kokių nors represijų, čekistai patenkinė ukrainiečių reikalavimą švęsti Kalėdas ir 1954 m. sausio 7 d. visi provoslavai ramiausiai šią šventę atšventė.

(B. D.)

Juozas Švaistas

Patepk man viena aki

Kitąsyk gyveno labai turtingas grapas. Visko jis turėjo, gyvulių skaičiaus nežinojo. Kupranugarių kaimenės kaip debesys ganėsi po laukus.

Tasai senovės grapas augi no tik vieną sūnų. Sūnus augo labai puikiai: ką tik norėjo, tą darė niekas jam nedraudė. Lėpinamas, mažai prižiūrimas labai išpaiko ir pasiėjo. Nedorieji jo darbai ir elgimasis taip įkyrėjo tėvui, jog tasai atidavė dalį ir išvarė savo sūnų. Davė jam aštuoniasdešimt kupranugarių, daugybę aukso, sidabro, žodžiu sakant — be skaičiaus ir saiko.

Sūnus buvo linkęs į prekybą. Prisiipirko jis visokių keisčių prekių, apkrėvė aštuoniasdešimt savo kupranugarių ir išsivarė į svetimas žemes prekiauti. Gerai jam sekėsi išpardavė visas prekes, uždirbo daug pinigų. Aukšą susikrovęs varėsi namų linkui.

Keliaudamas per girią, rado po medžių besėdintį senelį. Sustojo ir pradėjo šnekėtis. Ilgai ilgai šnekėjosi. Galų gale tas senis prižadėjo duoti jam kita tiek aukso, kaip kad pirklys turėjo. Už tai prašė keturiasdešimt kupranugarių. Pirklys sutiko ir davė keturiasdešimt kupranugarių.

Senelis vedasi tą pirklių, kad atiduotų prižadėtą aukšą. Senelis eina pirma, o pirklys paskui. Ėjo, ėjo kalnais, pakalėmis, priėjo girią. Senelis išsiėmė dėželę, įskėlė ugnies ir pasmilkė.

Eina toliau smilkydamas. Priėjo kalną, tą kalną pasmilkė. Paskui išsiėmė senelis tokią dėželę ir pasitėpė akį. Priėjo prie baisaus kalno. Dar smarčiau pasmilkė ir — atsivėrė kalnas. Senis su pirkliu įėjo į kalną, taip pat įsivarė ir kupranugarius. Senis liepė krauti aukšą ant tų kupranugarių. Pirklys prisikrovė tiek aukso, kad net kupranugarių kojos klypo į šalis. Varant atgal Keturiasdešimt kupranugarių liko tam seniui.

Varosi juodu dabar: vienas į vieną kraštą kit. Jan rą Ale tam pirkliui pagalo tiek daug kupranugarių atidavus, nors aukso jis gavo dešimt sykių tiek, kiek tie kupranugariai verti. Grįžta jis pas senį ir prašo atgal dvidešimt kupranugarių. Senis nenorėjo duoti atgal, bet pirklys pradėjo įkalbinėti.

— Ką tu, seneli, veiksi? Jau tu senas, nebeilgai gyvenai, tad kam tau tiek daug kupranugarių? Atiduok man dvi dešimt atgal. Būk toks geras, seneli... Aš tau labai padėkoju už tai. Juk kam gi tu paliksi mirdamas tuos kupranugarius? O aš, matai, — jau

nas dar, jie bus man labai reikalingi. Kol gyvas, neužmiršiu tavęs...

Senis, prisiklausęs saldžių, meilių žodžių, atidavė dvidešimt kupranugarių.

Varosi pirklys toliau. Vėl jam pagailo tų kupranugarių, kurie pas senį likosi. Grįžta ir vėl prašo, kad atiduotų likusius dvidešimt. Senis nenori nė šnekėti, bet pirklys vėl pradėjo gražiais, saldžiais žodžiais įkalbinėti. Ilgokai galvojo senis, pagaliau atidavė ir tuos dvidešimt kupranugarių, sakydamas:

— Vaikeli, priimk, kad jau taip trokšti. Tegul palaimina tave Dievas, kad tuos turtus apverstum ant gero.

Pirklys apsidžiaugė atgavęs kupranugarius ir turėdamas tiek daug aukso. Bet dabar pradėjo kankinti jį mintys: kam tas senis pasitėpė akį iš dėžutės ir kam smilkė kalną, į kurį buvo įėję ir daugybę aukso radę? Vėl grįžta pas senį ir prašo:

— Tėvuk, mieliausias, duše le brangiausia, tiek man gėrybių paskyrei ir dovanojai, būk toks geras ir patepk man

nors vieną akį. Duok man nors lašelį tų žemiškų gėrybių paragauti...

Senelis su nekantrumu tarė: — Ak, tu, žmogau — nepasotinta žemės kirmėlė! Kiek tu dabar turi gėrybių — užteks tau, kol tavo kaulus kirmėlės sugrauš!

vis dėlto senis, nors labai nirsdamas, patėpė pirkliui kai riąją akį.

Padėjojo pirklys senukui ir oia pas savo kupranugarius. Nuostabiliausi dalykai pradėjo jam rodytis: jau jis mato toli aplink, ko pirma nematė; suvokia buvusius ir ateinančius įvykius; žino, kur yra turtai žemėje; pro kalną gali lįsti, kaip dvasia. Dabar galvoja pirklys: «Tik vieną akį man patėpė, ir šit kaip smagu ir gera bus gyventi pasaulyje! O kad abi būtų pateptos, gal dar geriau ir daugiau džiaugsmo turėčiau?»

Vėl grįžta pas senį ir prašo: — Seneli, patepk man ir dešinę akį... Matai, senuk, jau

tu esi senas, neilgai gyvensi... O kam gi paliksi tuos turtus? Palik man — aš tave amžinai atminsiu!

Senis, pakaušį pasikasęs, didžiai nuliūdęs, prašeko:

— Oi sūnau, mano mieliausias, dar tau neužtenka to žemės purvo? Jau turi tiek kietas retas kad turi. Ar nesiskuskai visko neteksi?

Pirklys tos kalbos nė neklausė: tik tai prašo senelį, kad pateptų jam ir antrąją akį. Senis, piktu užsidegęs ir norėdamas atsikratyti pirklio patepė jam ir dešinę akį. Išsyk pirklys nudžiugo, bet netrukus nuliūdo ir pradėjo graudžiai šaukti:

— Senuk, mieliausias, tėvuk, brangiausias, ką tu man padarei!? Antruoju patepimu atėmei man šviesą! Jau dabar nieko nebematau, nieko nežinau... Kur aš vargas pasidėsiu? Kur mano kupranugariai? Kur mano turtai? Kur mano aukšas? Ak, senuk, tėvuk, eik šen! Atidaryk mano akis, vėsk mane į tėviškėlę!

Senis atsikosėjo smarkiai, pūstelėjo pro ūsus šaltą kvapą ir suriko: — Pasikark dabar? — Pasakęs nuėjo savais keliais. Pirklys, pasilikęs vienas, gailiai verkė, balsu šaukė vaikščiodamas, nieko nematydamas klūpinėjo, į medžius atsimušinėjo, savo kupranugarių jieskojo... Tačiau nieko nerado, nieko nesutiko, nieko neprišaukė. Taip išbuvo, kaip dykumoj, tris dienas ir tris naktis.

Vieną rytą išgirdo neregys pirklys nepertoli žmonių rėkavimus, sūnų lojimus, ginklų skambėjimus. Pradėjo iššaukti žmonių pagalbą. Atbėgo medžiotojai, bet negali susišnekėti: visai svetimos kalbos žmonės. Vistiek nepaliko jie pirklio girioje: pasiėmė su savim ir nusivėžė į didelį miestą. Gerų žmonių šelpiamas,

Putinas

AMŽINA ATILSI

Nuliūdo kapais apsiklojus Tėvynė,
Ir motinos išverkė šviesias akis,
Bet sūnūs, kuriuos karo šmėkla nuskynė,
Deja, iš šaltųjų kapų neatgis.

Dėl žuvusių brolių skausminga malda
Tęprakalba mūsų širdis suspausta —
Suteik nekaltai nužudytiems, o Viešpatie,
Amžiną atilsį.

Ir mus, ištremtuosius, globok, Visagali;
Ir čia žudo vargas tėvynės vaikus;
Plačiai išblaškytų po svetimą šalį
Išdygo ne vienas jau kapas braugus.

Dėl žuvusių brolių skausmuos ir varguos
Malda vien mūsų kenčiančias sielas paguos, —
Suteik čionai žuvusiems broliams, o Viešpatie,
Amžiną atilsį.

šiai taip pirklys stūmė liūdnas savo gyvenimo dienas.

Praėjo daug laiko. Vieną dieną pirklys, prašydamas išmaldos gatvėje, sutiko savo šalies žmones. Koks buvo jo džiaugsmas ir linksmybė, kai pajuto savo mylimą kraštą, išgirdo gimtąją kalbą kalbant!

Pargrįžęs į tėviškę, ilgokai gyveno prie tėvo. Tėvui pasi mirus, visi turtai ir gėrybės,

niekieno neprižiūrimos, bemačiant išnyko — vėjais nuėjo. Turtingojo grapo sūnui teko šalia kelio sėdėti ir rankas ištiesus duonos kąsnio prašyti.

Neregys pirklys dažnai susimąstydavo dėl praėjusio laiko, gailiai apsiverkėdavo ir visiems sakydavo:

— Oi, vargas man: tik dėl to prakeikto gobšumo tapau aš toks nelaimingas...

NEUŽMIRŠK, kad pirmą kartą S. Paulo lietuvių kolonijoje yra rengiamas toks iškilmingas ir puikus

VAKARAS - KONCERTAS

LAPKRIČIO 15 DIENĄ - 20 VAL. - 15 DE NOVEMBRO

Gražiausio mieste «Congregaçao I. Paulista» salėje RUA ANTONIO CARLOS N.º 653 (Esquina da R. Consolação, vienas kvartalas nuo Av. Paulista). Visos per Consolação g. vė einančios «bondės» priveža beveik prie pat salės.

AUTOMOBILIAMS prie salės stovėjimas leidžiamas. Vakara rengia Brazilijos Lietuvių Kultūros D. ja «Gintaro» metinių sukaktuvių proga.

Nepaprastai įdomi programa, kurioje dalyvauja lietuvių tautinių šokių ir muzikos grupės, radio ir televizijos artistai. Programą tvarko Alf. Žibas.

Bus gražuolių - talkininkų KONKURSAS — Gros Puikus «SIDINHA SILVA» Orkestras iš Televizijos Tupy.

Puikus Vakarų Rengėjų Laikomas Lietuviškas Bufetas! Pakvietimai gaunami pas D. jos narius, «Gintaro» gražuoles-talkininkes ir pas atskirus platintojus: «Gintaro» redakcijoj, pas p. J. Karpavičių, Av. São João, 233 - pas p. K. Meškauską, R. Cineatino Pomponet, 204, 2. as aukštus, - pas p. J. Lukoševičių, R. Reno, 15 (Moinho Velho) - pas p. Kiriną Ruzgą, Mokos lietuvių mokykloje - pas p. Zaperecką, R. Tres Rios, 281 - pas p. Joną Buragą (Parque das Nações) - pas A. Serbentą, R. Siqueira Bueno, 2220.

Prašome įsigyti pakvietimus iš anksto, nes prie salės durų NEBUS GALIMA GAUTI.

Klausykis São Paulo Lietuvių Kultūrinės Radio Programos

Iš Radio Nove de Julho, kiekvieną sekmadienį nuo 18,00 iki 18:30 val., banga 540 klc.

Lietuviškas žodis radio bangomis tol bus girdimas, kol jį rems susipratę lietuviai.

Radijui paramą galima įteikti finansinės komisijos nariams asmeniškai arba siunčiant per pašta finansų komisijos išdininke p. Petro Šimonio, ar kun. P. Ragažinskio vardu šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo.

Dantu Klinika

**Dr. JOAQUIM
PACIFICO JUNIOR**
Dantu chirurgas

Dentadurų ir judamų aparatų specialistas.

Priėmimo valandos kasdien: nuo 8 ligi 11 val.,
ir nuo 17 ligi 21 val.

Konsultorija yra Vila Zelinoje, Avenida Zelina, 752

«TÉVYNES GARSAI»

LIETUVIŠKOS MUZIKOS VALANDA.

RADIO COMETA — Z.Y.R. 217, Vidutinėmis bangomis 1.130 kels. Mikrobangomis (frecuencia modulada) 1071 mg.

ŠEŠTADIENIAIS

1. LIETUVA ir LIETUVIAI:
«Mūsų Popiečiai» — nuo 13,30 iki 13,40,
Aktualijos — nuo 13,40 iki 13,45.
2. LIETUVIŠKA MUZIKA PLOKŠTELĖMIS
nuo 13,45 iki 14,15.
3. PAGEIDAVIMŲ KONCERTAS
nuo 14,15 iki 14,30.

Priimame komercinius skelbimus ir pasveikinimus su plokštelėmis!
Galima gauti naujų lietuviškų plokštelių!

Vadovauja «TÉVYNĖS GARSAI» Kolektyvas.

Adresas: Caixa Postal 403, S. Paulo, BRAZIL.

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 273 — 4 AND. — SALA 2
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Casa Sprindus & Cia.

Dabar parduodame: Siuvamas «Singer» mašinas, paskutinio modelio televizijos aparatus «Invictus», geriausios rūšies (Alta fidelidade) radijo aparatus. Gazo pečius, geriausios rūšies už pinigus ir ilgam išsimokėjimui, geležies reikmenų, dažus - elektrinius įtaisymus ir įvairių daiktų dovanoms ir t. t.

PRAÇA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 1 — V. ZELINA
SÃO PAULO — Telefone 63 5915
Ponto Final do Onibus V. Zelina, n.º 93

Pastaba: Taisome radijo aparatus,
Darbas garantuotas.

ESCRITORIO CONTÁBIL «V. ZELINA» IRMÃOS BAUZYS

Registrado no C. R. C. sob o n.º 551

Pça. S. José Campos, 8 S/ 2 - V. Zelina - S. Paulo
Telefone 63-6005

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contrat. na Junta Comercial	Balanços
Dis'rat. na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Escritas Comerciais	Seguros de accidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

Pirkimas pirkimui nelygus.

Reikia žinoti kur pirkti.
Jeigu reikia statybai medžiagos,
indų ir kitų reikmenų, priedamomis
kainomis, tai kreipkitės į sandėlį.

LAPIENIS & JAKUTIS LTDA.

Av. Sapopemba 18-A — Vila Celeste

PRANAS & CIA. LTDA.

Madeiras em geral

SEDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0229
«Enderêço Telegrafico: «CABIUNA»
Rio de Janeiro

Serraria «ITA» — Serra dos Aimorés — Municipio de
Nanque - Estado de Minas Gerais

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei frankių
krautuve tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 34-C — VILA ALPINA

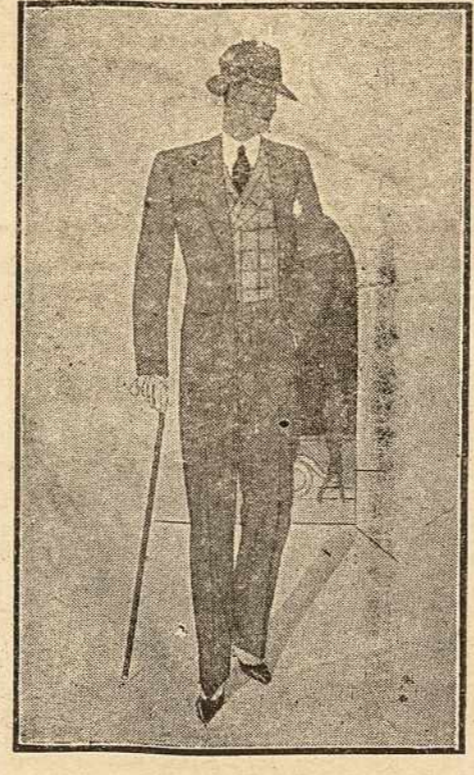
VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Fones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686
Vila Prudente
Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Kiekvieną sekmadienį prie bažnyčios pas spaudos platinimą galima gauti nusipirkti naujausių lietuviškų knygų, maldaknygių bei laikraščių.

— LAPOS lietuviams pranešame, kad Lapos lietuviai gali atsiamti laikraščius St. Saldzio krautuveje, Rua Clemer te Alvares, 137.

Nori, kad «Mūsų Lietuva» būtų lietuviškojo gyvenimo veidrodis?
— Bendradarbiauk joje pranešdamas visas naujienas iš savo apylinkės, miesto ar interjero.

MŪSŲ Lietuva

AV. ZELINA, 706 — CAIXA POSTAL, 371 — SÃO PAULO

LSB VAKARAS.

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje kiekvienais metais, metų pabaigoje, ruošia tradicinį vakarą-balių. Taigi ir šįmet toks vakaras įvyks š. m. gruodžio mėn. 27 d. Mokos rūmų patalpose. Teko patirti, kad jau iš anksto prie šio vakaro pradėta dirbti, kad tas vakaras apvainikuotų neuilstamas Valdybos ir visos Sąjungos narių lietuviškam turtui išlaikyti pastangas. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šįmet tikimasi daug tautiečių ne tik iš São Paulo, bet ir iš interjero.

Siša.

Lapkritis - gruodis - spaudos platinimo mėnesiai

Kitados Lietuvoje lapkričio ir gruodžio mėnesiai būdavo laikraščių platinimo mėnesiai. Prieš Naujus Metus daugumas Lietuvos gyventojų jau būdavo užsisakę jiems patinkamus laikraščius.

Užsieny lietuvių spaudai yra daug sunkiau negu sava

me krašte. Čia norint išlaikyti laikraštį reikia visų lietuvių tautos. Laikraščiai neduoda pelno, bet nuostolį. O tie nedatekliai reikia iš kur nors padengti.

Laikraštis yra skiriamas vi suomenei. Todėl visuomenė juo turi ir susidomėti, ji remti. Ypač dabar, susiorganizuavus Lietuvių Bendruomenei, kurios įstatuose yra numatyta vykdyti tuos darbus, kurių kiti nedirba, arba nepajėgia dirbti. Yra svarstoma, ar nebūtų tikslu ir naudinga, kad ji perimtų laikraščio leidimą. Pasvarstyti yra pats laikas, nes jau metų pabaiga čia pat

Lapkričio mėn. 10 d. 20 val. Vila Zelinoje yra šaukiamas «Mūsų Lietuvos» leidėjų, redakcijos, bendradarbių, platinėtojų bei rėmėjų susirinkimas aptarti reikalams. «Mūsų Lietuvos» tolimesnio leidimo. Kviečiami ir organizacijų atsotvai Rinksimės ne laikraščio likviduoti, bet svarstyti kaip jį patobulinti, kaip stipriau ekonomiškai pastatyti ir su jo leidimu surištas išlaidas ir darbą ant visų pečių paskirs

LAPOJ JUBILĖJINĖS MISIJOS

Liurdo 100, Šiluvos 350 ir šv. Kazimiero 500 metų sukaktuvėms paminėti.

VISI Į MISIJAS

Atsilksite išpažintį, kitas gal nuo pat Lietuvos laikų, su tvarkysite moterystes, jeigu buvo netvarkingos

Misijas praves misijonierius jėzuitas Jonas Bružikas nuo lapkr. 2 iki 9 d. Lapa N. Senhora da Lapa bažnyčioje. Lapkričio 2 vakare 19 val. misijų pradžia su Mišiomis ir labai svarbiu pamokslu.

Visos savaitės metu rytais 7 val. ir vakarais 8 val. Antradienį vakare tik moteriškam, o trečiadienį tik vyriškam luomui

Pakvieskite savo draugus ir kaimynus
Lietuviai kunigai ir misijonierius

TAUTIECIAI!

Skaitykite ir platinkite vienintėlį Pietų Amerikoje populiarių lietuvių kultūros žurnalą «GINTARĄ» kuris išeina kiekvieno mėnesio pradžioje.

«Gintare» rasite daug įdomių straipsnių, apysakų, eilėraščių ir žinučių «Gintaro» kaina metams tik Cr. \$ 200,00. Pinigus siųsti: «Gintaras» Caixa Postal 7988, S. Paulo.

GEROS ŽINIOS

JAU GALITE PADĖTI SAVO ARTIMIESIEMS
LIETUVOJE IR SIBIRE

- * Skubiai išsiunčiame a. rangą, maistą, medžiagas, medžiaginius, vilną, odą batams ir vaistus.
- * Turime visų medžiagų pavyzdžius!
- * Laikė 68 savaičių siuntiniai pasiekia Lietuvą. Oro paštu 2-3 savaitės.
- * Siuntėjas gaus gavėjo parašų patvirtintą pakvitavimą.
- * Visi persiuntimo mokesčiai ir maitas apmokami čia. Gavėjas nieko neturi mokėti.
- * Siuntiniai pilnai apdrausti - žuvus grąžiname pinigais arba pasiunčiame naują.

Kreipkitės pas:

Jonas Valavičius, R. Pe. Bened. de Gamargo, 698, Penha Al. Boguslauskas, R. F. Ant. de Guadalupe, 14, V. Zelina
Rašykite: Caixa postal 403 — São Paulo.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Dėmesio, Tautiečiai!..

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje š. m. gruodžio mėn. 27 d. Mokos rūmų patalpose ruošia savo tradicinį metų pabaigos VAKARĄ BALIŲ.

Bus įvairi ir įdomi programa. Veiks puikus bufetas su skaniais lietuviškais valgiais. Todėl nepraleiskite progos linksmai pasilinksinti ir laimingai užbaigti senuosius metus.

Vakaro pradžia: 20 val. ir pabaiga - 4 val. ryto.

Šokiams gros geras orkestras.

LSB VALDYBA.

Lapkričio 8 dieną Bom Retiro lietuviškas jaunimas puikioj «Ginastico Paulista» salėje (R. Couto Magalhães, 280) ruošia jaunų lietuvišką vakarą. Meninę programą atliks Bom Retiro lietuviškos mokyklos mokiniai vadovaujami mokytoju St. Remenčiaus ir maestro L. Ralicko, bei taktininkai iš kitų vilų. Visą São Paulo lietuvišką jaunimą ir vyresnius Bonretrio kviečia į savo vakarą. Pakvietimus prašoma įsigyti iš anksto.

tyti

— Į aiškai: A. Černiauskaitėi, Žagorskiui, V. Sprindžiui, J. Seliokui, V. Muller, V. Balčiūnui, Eug. Lukoševičiūtei, A. Kairiui, V. Narbučiui, S. Bakšiiui, P. Ivanuskui, P. Vonžadui, H. Bortkevič, Stefanijai.

SUSIRINKIMAS

Š. m. Gruodžio (Dezembro) 9 dieną, 4 val. po pietų Mokos lietuvių mokyklos salėje įvyks Brazilijos Lietuvių Kultūros D. jos narių SUSIRINKIMAS, kuriame bus svarstomi svarbūs reikalai, todėl visi nariai prašomi būtina dalyvau-

ti. Po susirinkimo bus trumpas pasilinksminimas.

— Kongregadai organizuoja maldininkų kelionę į N. S. Aparecidą lapkričio m. 15 d. Dar yra kelios vietos liuosos. Pasinaudokite proga užsirašyti pas kongregadus arba pas kleboną.

— Lapkričio mėn. 30 d. 3 val. po pietų V. Zelinoje, Selsių Pranciškiečių gimnazijos salėje, Liet. Kat. Moterų Draugija rengia linksmą po pietę su labai įdomia programa

Visada buvai patenkintais ruošiamais L. K. Bendruomenės choro vakarais ar koncertais.
Toks pat smagus ir linksmas

VAKARAS

bus lapkričio mėn. 22 d., Vila Zelinoje, gimnazijos salėje. Programoj trumpa, labai juokinga komedija ir dainos — duetai, kvartetai.

Pakvietimus ir staliukus reik iš anksto įsigyti. Iki pasimatymo L. K. Bendruomenės choro vakare.

Dr. AYRTON LORENA

Dr. VICTOR AUSENKA

Advocacia

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimą, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Raštinė:

R. Senador Feijó. 131 - 10.º and conj. 101 - Tel. 35 0062

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tik tai

ANTANO DAVILONIO

Manufatura de «Botões Estrela»

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 116, caixa postal 4113 - Vila Zelina, Tel. (recados): 63-1937, São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

ESCRITORIO CONTABIL

NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C. R. C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumentus, sudaro sutarties surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-2767 - S. Paulo

Pamaldų

Visų

kaip sekmadienį.

Taip pat ir vakare 7 val. bus šv. mišios.

Kadangi šiais metais Vėlinių diena išpuola sekmadienį tai Vėlinių dienos apeigos yra nukeliamos į pirmadienį.

Sekmadienį, 2 d. lapkričio vakare 7 val. bus šv. mišios. Taip pat ir pirmadienio vakare, 7.30 val. bus gėdulingos mišios.

Smulkesnė tvarka, ar koki pakeitimai bus pranešti pamaldų metu ir sekmadienį 18 val per Radio Nove de Julho lietuviškos programos metu.

— Nors prezidento rinkimai bus tik 1960 m., tačiau jau dabar yra trejetas kandidatų: Janio Quadros, Adhemar de Barros ir Plinio Salgado. Beabejo kandidatų skaičius dar padidės.

— Centralinė Azijoje siauria cholera Nepalo indusų dvasiški organizuoja masines pamaldas kad deivė Kali išgelbėtų žmones nuo ten apsišėkusios choleros.

— Išnuomojamas armazenas 7x7 su elektra «força» tiama mas mažai industrijai ar krautuvei, geroj vietoj. Smulkesnių informacijų vietoj, Rua das Roseiras, 48, Vila Zelina, São Paulo.

Tarnyba — Buhalteris (Contador) ar praktikantas

Buhalterijos raštinei, gyvenčiam Vila Prudentes apylinkėje, reikalingas jaunas tarautojas. Kreiptis Praça S. José dos Campos, 8 s. 2 (Vila Zelina).

PAIEŠKOJIMAS

Bronius Juozapavičius paieško brolio Stasio Juozapavičiaus sūnaus Mykolo, arba serį Veroniką Juozapavičiūtę Gilienę-Šeikienę. Iš Lietuvos išvykę 1925 m. São Paulų gyveno nuo 1939 m. Jie patys arba apie juos žinantieji prašom kreiptis į «M. L.» Redakciją.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

Medžiagos žieminiams ir vasariniams rūbams (yra pavyzdžiai). Vaistai, maistas, skalbiniai, avalynė, megstiniai, kojinių, pirštinių, skaros, stulų ir daug kitų prekių.

Siuntinių pristatymas garantuotas

Gavėjas namoka nieko Pageidaujant — siunčiama oro paštu.

Kreiptis: Magdalena Vinkėnaitienė - rua Barão do Pirajá, 65, Vila Zelina.

Laiškams - caixa postal 3714, São Paulo.

SIUVĖJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua Inhapiti, 9 - V. Zelina
(prasideda iš Av. Zelina, 588)

